**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА У НАСТАВИ ПРЕДМЕТА СОЦИОЛОГИЈА**
**ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА**

**Напомена**: Критеријуми за оцењивање су урађени у складу саПравилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“број 10/ 2024), Правилником о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и васпитања у делу општеобразовни предмети („Службени гласник РС“, бр. 117/2013), и документом Стандарди општих међупредметних компетенција за крај средњег образовања (Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд 2013. године).

**ОПШТЕ ОДЛИКЕ КРИТЕРИЈУМА ФОРМАТИВНОГ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ**

Формативно оцењивање јасно описује и дефинише слабости и потенцијале ученика и примењује се кроз благовремено, релеванто обавештавање ученика о његовом напредовању, било у усменој, било у писменој форми. Формативна оцена је и описна оцена и садржи следеће:

1. Опис постигнућа садржи информацију о томе која знања, умења и навике је ученик усвојио у складу са образовним стандардима постигнућа (ако постоје) и/или очекиваним исходима за узраст ученика/годину . Тај опис треба да буде јасан, прецизан и концизан. У зависности од тренутка када се оцена даје, постигнуће може обухватати све програмске теме и очекиване исходе учења или само неке од њих.

2. У опису ангажовања ученика налазе се кључна запажања о радним навикама ученика, односу према обавезама и задужењима, начину учења, степену залагања, комуникацији са другим ученицима и наставником. Осим тога, опис ангажовања указује на контекст у коме ученик показује највише домете у учењу, на активности при којима је видљиво његово задовољство или незадовољство. Препоруке морају бити корисне ученицима у наставку учења. Препоруке морају бити конкретне и у њима морају бити одређени нови циљеви учења.

3. Препорука за даље напредовање садржи прецизна упутства, односно савете наставника о томе шта у првим наредним корацима ученик треба да уради да би резултат учења био бољи од оствареног, или да би се задржао достигнути висок ниво постигнућа. Ради се о прецизно и за ученика јасно формулисаним саветима за краткорочно или дуготрајније поступање у даљем учењу.

- **Како ученицима дати препоруку за даље напредовање?**

- Препорука за напредовање даје се на основу увида у рад и активност ученика и садржи нагласак на потенцијалима, а затим и јасно објашњене поступке за даље напредовање. Користе се глаголи који дефинишу јасне радње у когнитивном домену, а описују знање, разумевање, примену, анализу, синтезу и евалуацију ученичког рада.

- **Шта вреднујемо када вреднујемо?**

- Вреднују се способности и ниво које ученик демонстрира и који је постигао у језичким вештинама (разумевање читањем, слушањем, комуникација и писање) на различитим когнитивним нивоима од знања (на коме памти претходно научени материјал), разумевања (где овладава значењем материјала), применом (при чему користи научено у новим и конкретним ситуацијама), преко анализе (кад разуме саржај у структуру материјала) и синтезе (кад формулише и гради нове структуре од постојећег знања и вештина), до евалуације (где просуђује о вредности материјала за дату сврху). Праћење и оцењивање истих врши се на сваком часу.

- **Како ученицима дајемо повратне информације о предметним и међупредметним компетенцијама?**

- Области релевантне за лични, професионални и социјални развој и функционисање појединца у којима се компетенције развијају динамичним ангажовањем, повезивањем и применом знања из различитих области се предочавају ученицима као адекватна припрема за активно учествовање у друштву и целоживотно учење. Издвајају се следеће предметне и међупредметне компетенције:

- Компетенција за целоживотно учење
- Комуникација (вербална, невербална, дигитална, визуелна, усмена, писмена, формална и неформална)
- Рад с подацима и информацијама
- Дигитална компетенција (ученик самостално користи информационе технологије)
- Решавање проблема
- Сарадња (вршњачка, међугенерацијска)
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Промоција здравих стилова живота
- Одговоран однос према околини и животном окружењу
- Естетичка компетенција
- Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

- **Како поступак оцењивања учинити што транспарентнијим?**

- Ученици су на почетку наставног процеса упознати са важећим захтевима и критеријумима, као и јасним дефиницијама сваке оцене. При писменим проверама знања, ученицима су унапред понуђене бодовне вредности за сваки задатак, као и табела са распоном бодова од оцене одличан (5) до недовољан (1). Сваки задатак на тесту обележен је са бројем бодова које носи. Ученици су у сваком моменту израде упознати са бројем бодова које могу да освоје.

-

- **Како и на који начин се врши самовредновање?**

- Сваки наставник увидом у резултате провера знања (усмених и писмених), у сваком тренутку, у могућности је да процени слабости и капацитете ученика, као и раскорак између истих и на основу процене прилагоди наставу потребама ученика на одређеном нивоу. На исти начин, у могућности је да пружи препоруку за даље напредовање и конкретне кораке ка задатом циљу. У одговарајућој рубрици за самовредновање у оперативним плановима бележи се област коју треба додатно обрадити, или активност коју треба осмислити.

## ОПШТЕ ОДЛИКЕ КРИТЕРИЈУМА СУМАТИВНОГ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

УСПЕХ УЧЕНИКА у учењу изражава се оценом:
одличан (5), врло добар (4), добар(3), довољан(2) и недовољан(1).

**ОЦЕНА ОДЛИЧАН (5)**

- Ученик комуницира прилично течно, и даје одговоре на тежа питања користећи апстрактне појмове; примењује знања у сложеним и непознатим ситуацијама те самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова.
- У стању је да анализира прочитани текст, бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података; формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења.
- Адекватно примењује савладане социолошке појмове користећи сложене реченица; користи информационе технологије те прилагођава и усмену и писмену комуникацију различитим контекстима
- Доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака, фокусиран је на заједнички циљ и преузима одговорност за реализацију пројекта у задатом временском оквиру; утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе
- Самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардну процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, континуирано показује иницијативу за проширење стечених знања, прилагођава начин рада новим ситуацијама, уважава препоруке за напредовање и реализује их

**ОЦЕНА ВРЛО ДОБАР (4)**

- Ученик лако разуме, закључује и самостално и уз помоћ наставника практично примењује стечена знања; логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације; повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота; пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено; заузима ставове на основу сопственог тумачења и аргумената
- уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових ситуација

- У говору и писању користи дуже реченице и солидно савладан вокабулар; користи информационе технологије и прилагођава комуникацију и усмену и писмену задатим контекстима
- Планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе
- Континуирано испољава интересовање и упорност за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује

**ОЦЕНА ДОБАР (3)**

- Ученик има тешкоћа у разумевању градива као и брзом и усменом и писменом изражавању, његова комуникација је на нивоу основних појмова и њихиве међусобне повезаности
- разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму; уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни како је дошао до њих; бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблема у познатом онтексту; знања и вештине ученика су на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ аставника
- Ученик уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин, укључујући и коришћење информационих технологија, извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове групе и различитост идеја; планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе
- Ученик показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује

**ОЦЕНА ДОВОЉАН (2)**

- Ученик уме да препозна, прочита и разуме једноставне али кључне појмове и информације те да их повеже на основу задатог критеријума; усвојио је одговарајућу терминологију; закључује директно на основу поређења и аналогије са конкретним примером; способан је да се определи и искаже свој став; може уз подстицај да води једноставну конверзацију везану за свакодневни живот
- Ученик уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин уз помоћ наставника; уме да користи информационе технологије
- Извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку чланова групе или насатвника; уважава чланове групе и различитост идеја; планира и организује кратку активност на основу задатих услова и ресурса уз помоћ наставника
- Ученик повремено показује заинтересованост за процес сопственог учења а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење и подршку наставника

**ОЦЕНА НЕДОВОЉАН (1)**

- Ученик није у стању да препозна и разуме једноставне садржаје, нити може да уз помоћ наставника води једноставан разговор везан за свакодневни живот
- Ученик не испуњава критеријуме за оцену довољан (2)
- Ученик не показује заинтересованост за напредак

**Критеријуми оцењивања**

**Назив предмета:** **Социологија**

**Годишњи фонд часова:** **друштвено-језички смер: 99**

**природно-математички смер: 66**

**ИТ смер: 66**

**Разред:** **четврти**

| НАСТАВНА ТЕМА ИЛИ МОДУЛ | | ОСНОВНИ НИВО | СРЕДЊИ НИВО | НАПРЕДНИ НИВО |
|---|---|---|---|---|
| **1. Шта је социологија**? | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>- дефинише појам и значај социологије као друштвене науке<br>-описује разлику између научног и ненаучног сазнања о друштву<br>-препознаје основне разлике између приступа у социологији: реалиста и номиналиста, позитивиста и антипозитивиста<br>-наброји фазе научног истраживања<br>-наведе основне социолошке теорије | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за појам, предмет, теорије, метод и настанак социологије.<br>Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-увиди предности научног приступа у објашњењу друштвених појава у односу на здраворазумска и идеолошка поимања<br>-објасни разлику између научног и осталих облика сазнања о друштву<br>-разуме основне разлике између теоријских и методолошких приступа у социологији: реалиста и номиналиста, позитивиста и антипозитивиста<br>-наведе и опише | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за појам, предмет, теорије, метод и настанак социологије, лако се усмено и писмено изражава;<br>Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>Ученик зна да:<br>- објасни предмет и циљ социологије и рамишља о значају проучавања различитих схватања друштвених појава и метода за проучавање друштвених појава и друштвених односа<br>-разуме значај социологије и разликује приступе у социологији, анализира поједине теоријско-методолошке приступе социологије и доводи у везу |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | фазе научног истраживања<br>-користи различите изворе података у вези са предметом истраживања, претражује научну литературу и медијске изворе, селектује податке по релевантности;<br>-формулише и образлаже циљ и задатке истраживања, поставља хипотезе, бира одговарајући узорак и методе истраживања;<br>-осмисли нацрт једноставнијег социолошког истраживања друштвених појава које га окружују;<br>-разуме карактеристике и пореди различите класичне и савремене, социолошке приступе друштву и друштвеним појавама, идентификује и пореди различита друштва, у прошлости и садашњости; | друштвено-економске и историјске околности са променама у подели рада, индустријализацијом, урбанизацијом, секуларизацијом и рационализацијом друштвених односа.<br>-анализира секундарне податке из сложенијих истраживања и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику;<br>-самостално анализира карактеристике и пореди различите класичне и савремене, социолошке приступе друштву и друштвеним појавама,<br>- критички анализира и пореди различита друштва, у прошлости и садашњости;<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за појам, предмет, метод и настанак социологије; |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>Ученик зна да:<br>-објасни предмет и циљ социологије и аналитички рамишља о значају проучавања различитих схватања појма друштва и метода за проучавање друштва и друштвених односа |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | -Селектује податке по релевантности и критички преиспитује изворе информација<br>-упореди и критички анализира различите теоријске и методолошке приступе проучавању друштва<br>-анализира секундарне податке из сложенијих истраживања, а у случају интернационалних истраживања их упоређује, разумевајући специфичности контекста у којима истраживања настају.<br>-приликом рада на заједничким истраживачким задацима кроз дијалоге, дискусије и дебате уважава мишљење другог, прихвата аргументе, формира и мења ставове.<br>-радећи унутар тима развија смисао за сарадњу и тимски рад. |

| **2. Појединац, култура и друштво** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>На нивоу репродукције и уз помоћ наставника ученик:<br><br>-дефинише процес социјализације<br>- дефинише појам културе<br>- наводи елементе културе<br>-разликује врсте културе<br>- уважава индивидуалне, друштвене и културне различитости; | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и схвата значење научених садржаја из области Појединац, култура и друштво. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-разуме начине међусобне повезаности појединца, културе и друштва<br>- да опишеспецифичности људске природе, разлику између индивидуалног и друштвеног идентитета<br>- уважава индивидуалне, друштвене и културне различитости;<br>-разуме карактеристике и пореди различите класичне и савремене, социолошке приступе појмовима културе и цивилизације, идентификује и пореди различита | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује, критички анализира постојеће чињенице и формулише правила, лако се писмено и усмено изражава ; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције изобласти Појединац, култура и друштво ;<br>Ученик зна да:<br>-објасни специфичности људске природе, разлику између индивидуалног и друштвеног идентитета<br>-анализира секундарне податке из сложенијих истраживања;<br>- критички вреднује примењену методологију, резултате и закључке истраживања;<br>-активно учествују у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у |
|---|---|---|---|---|

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | друштва, у прошлости и садашњ ости;<br>-вреднује етичке и естетске вредности и препознајући кич и шунд у контексту савременог потрошачког друштва, предлаже начине побољшања културног живота локалне и шире друштвене зајднице<br>-осмисли нацрт једноставнијег социолошког истраживања друштвених појава које га окружују; | тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењују свој рад и рад других у тиму.<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања и вештине везана за област Појединац, култура и друштво; логички повезује чињенице, а научене садржаје може самостално применити у новим ситуацијама и у анализи друштва; критички анализира; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, испољава креативну активност, показује интересовање и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање.<br>Ученик зна да:<br>-Критички |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | преиспитује и вреднује проблеме културног и друштвеног живота и предлаже решења;<br>- разуме динамику настанка и развоја, као и узрока и последица друштвених и културних промена и у стању су да о њима говоре служећи се социолошким појмовима и знањима.<br>-Развија критички однос према карактеристикама и проблемима савременог друштвеног и културног живота |
| **3. Систем и организација друштва** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>На нивоу репродукције и уз помоћ наставника ученик:<br>-издваја и описује саставне елементе друштвене структуре и друштвеног система<br>-дефинише појам друштвене улоге и положаја, система и структуре | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и схвата значење научених садржаја из области Систем и организација друштва. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-наведе елементе структуре друштва и објасни њихову повезаност | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује, критички анализира постојеће чињенице и формулише правила, лако се писмено и усмено изражава ; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције из области Систем и организација друштва; |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | друштва<br>- набраја из којих подсистема се састоји друштво<br>- дефинише и наброји друштвене групе, организације и институције | - анализира значај и функције друштвених подсистема<br>-наведе основна сазнања о структури и функцијама различитих елемената друштва, друштвених група, организација и институција у интерпретацији савремених друштвених феномена<br>- анализира услове настанка и мењања друштвених група, организација и институција, као и њихове међусобне односе<br>-објасни значај организација и институција у друштву<br>-разуме карактеристике и пореди различите класичне и савремене, социолошке приступе систему и организацији друштва, идентификује и пореди различита друштва, у прошлости и садашњости; | -доводи у везу функционисање различитих друштвених подсистема и критички преиспитује задате теоријске приступе<br>-Разуме промене у организацији бирократије, њену оправданост и опасности које од ње прете друштву<br>- критички анализира значај друштвених група, организација и институција<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања и вештине везане за област Систем и организација друштва; логички повезује чињенице, а научене срджаје везане за област може самостално применити у новим ситуацијама; на нивоу је разумевања, критичке анализе; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, испољава креативну активност, показује интересовање и самоиницијативност за проширивање стечених знања<br>Ученик зна да:<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>-доводи у везу фунционисање различитих друштвених подсистема и критички преиспитује задате теоријске приступе |
| **4. Друштвена структура** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за | **Оцена (2)**<br><br>На нивоу репродукције и уз помоћ наставника ученик:<br>-дефинише појам друштвене покретљивости и описује како се она одвија наводи врсте | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и схвата значење научених садржаја из области друштвене структуре. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме, критички анализира и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Друштвена структура, уочава разлике између класно-слојне анализе |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | сопствени процес учења, нити напредак. | раслојавања друштва<br>-дефинише појмове класе, слоја, касте и сталежа<br>-дефинише појам и разликује врсте друштвене покретљивости<br>-разликује врсте друштвене неједнакости;<br>- описује друштвене предрасуде и стереотипе и различите видове дискриминација<br>-дефинише појам елите и масе<br>-укаже на различите изворе друштвених неједнакости | наставника<br>Ученик зна да :<br>-примени појам класе на примерима<br>-наведе основна сазнања о структури и организацији свременог друштва и служи се њима у интерпретацији савремених друштвених феномена.<br>-пореди врсте друштвене неједнакости;<br>-идентификује и описује друштвене предрасуде и стереотипе и различите видове дискриминација<br>-разуме карактеристике и пореди различите класичне и савремене, социолошке приступе друштву и друштвеној структури, идентификује и пореди различита друштва, у прошлости и садашњости;<br>-разликује значење социолошких појмова и особености класичних и савремених социолошких приступа; повезује | различитих аутора у различитим историјским околностима; лако се усмено и писмено изражава.<br>Ученик зна да:<br>-примени и повеже сазнања о структури и функцијама различитих аспеката друштва и служи се њима у интерпретацији савремених друштвених феномена<br>-анализирајсекундарне податке из сложенијих истраживања;<br>-спроводи једноставније социолошко истраживање друштвених појава које га окружују;<br>-критички вреднује примењену методологију, резултате и закључке истраживања;<br>- активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, -критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | садржаје других наставних предмета са садржајима социологије у разумевању и тумачењудруштвених појава и процеса.<br>-разликује особености економског, културног, политичког и осталих аспеката друштвеног живота у савременој Србији и другим друштвима и упоређују основне карактеристике друштва у ком живе са карактеристикама других друштава кроз историју | **Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Друштвена структура, на нивоу је разумевања, критичке анализе; логички повезује чињенице, уочава битно, лако одваја појединачно од целине, изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета, поседује богат речник, испољава креативну активност, показује интересовање и самоиницијативност за проширивање стечених знања<br>Ученик зна да:<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, друштвеног живота и предлаже решења;<br>-критички преиспитује и анализира сазнања |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | о структури и функцијама различитих аспеката друштва и служи се њима у интерпретацији савремених друштвених феномена<br>- промишља и анализира примену различитих мера за подстицање развоја различитих области друштва, као и за уклањање различитих врста политичких, економских и других неједнакости<br>-критички вреднује примењену методологију, резултате и закључке истраживања;<br>- активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других,<br>-критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму |
| **5. Друштвена промена и друштвени сукоби** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не | **Оцена (2)**<br><br>На нивоу репродукције и уз помоћ наставника | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и схвата значење | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме, критички анализира и |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | ученик:<br>-разликује појмове друштвених промена и друштвеног развоја<br>-дефинише појам и уочава различите врсте друштвених сукоба<br>-препознаје значај друштвених покрета у савременом друштву | научених садржаја из области Друштвене промене и друштвени сукоби. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-објасни разлику између процеса друштвене промене и развоја и објасни њихову улогу у друштву<br>-уочава и објасни појам и значај анализе друштвених сукоба<br>-наводи и разуме различите теоријске приступе проучавању друштвених промена<br>-даје примере друштвене структуре, друштвеног развоја, друштвених промена и друштвених неједенакости у савременим друштвима<br>- описује и разматра ефикасност различитих механизама борбе за остваривање и | примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Друштвена промена и друштвени сукоби, уочава разлике између појединих врста права, разуме и разликује облике превенције; лако се усмено и писмено изражава.<br>- описује и критички разматра ефикасност различитих механизама борбе за остваривање и заштиту људских права и других демократских вредности<br>- описује и критички разматра ефикасност различитих механизама борбе за остваривање и заштиту људских права и других демократских вредности;<br>-разуме значај анализе друштвених сукоба, користећи различите теоријске приступе<br>-заузима критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | заштиту људских права и других демократских вредности;<br>-разуме карактеристике и пореди различите класичне и савремене, социолошке приступе друштвеним променама и друштвеним сукобима, идентификује и пореди различита друштва, у прошлости и садашњости;<br>- описује и разматра ефикасност различитих механизама борбе за остваривање и заштиту људских права и других демократских вредности;<br>-заузима став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља | појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Друштвена промена и друштвени сукоби , на нивоу је разумевања, критичке анализе; логички повезује чињенице, уочава битно, лако одваја појединачно од целине, изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета, поседује богат речник, испољава креативну активност, показује интересовање и самоиницијативност за проширивање стечених знања<br>-креативно анализира, упоређује, процењује и вреднује актуелне друштвене |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | чињенице и догађаје узимајући лично учешће у социјалном животу своје заједнице. -аргументовано износи своје мишљење, примењујући социолошка знања у новим ситуацијама. -предлаже решавања за превазилажење друштвених сукоба |
| **6. Глобализација и транзиција** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>На нивоу репродукције уз наставникову помоћ ученик:<br>-описује процес глобализације<br>-описује процес транзиције<br>-препознаје промене изазване глобализацијом у свакодневном животу | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и схвата значење научених садржаја из области Глобализација и транзиција. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника Ученик зна да:<br>-дефинише и разликује појмове глобализација и транзиција (и трансформација) и објасни шире друштвене (технолошке, економске, политичке) услове за развој ових процеса<br>-поштује другачије | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује, критички анализира постојеће чињенице и формулише правила, лако се писмено и усмено изражава ; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције из области Глобализација и транзиција;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | културе, религије и традиције и указује на узајамну повезаност економских, политичких, културних, демографских, еколошких и других услова при анализи друштвених процеса и промена.<br>- описује и критички разматра ефикасност различитих механизама борбе за остваривање и заштиту људских права и других демократских вредности;<br>-даје примере друштвене структуре, друштвеног развоја, друштвених промена и друштвених неједенакости у савременим друштвима<br>-заузима критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се | критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-разуме значај партиципативне политичке културе и промовишу идеју политике мира.<br>-Континуирано развија и унапређује своја хуманистичка знања, умећа и вештине потребне за наставак даљег образовања, индивидуални, породични и професионални развој и промовише идеју општег добра у контексту изградње хуманијих друштвених односа.<br><br>**Оцена (5)**<br><br>- Ученик је у целини усвојио основна знања и вештине везана за област Глобализација и транзиција, логички повезује чињенице, а научене садржаје везане за друштвени развој и и промене може самостално применити у новим ситуацијама и у анализи |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | заштити од дигиталног насиља | друштва; критички анализора; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, испољава креативну активност, показује интересовање и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање.<br>Ученик зна да:<br>Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног , еколошког и других аспеката друштвеног живота и предлажу решења;<br>-поштује другачије културе, религије и традиције и,препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражавају |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама. |
| **7. Становништво и еколошки проблеми** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-описује основне демографске процесе<br>-препознаје мере популационе политике у друштву и њихов значај-описује одлике демографског и еколошког аспекта друштвеног живота<br>-препознаје и описује еколошке проблеме у савременом друштву | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за област Становништво и еколошки проблеми . Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника.<br>Ученик зна да<br>-наведе одлике демографског и еколошког аспекта друштвеног живота, како у савременој Србији, тако и у свету<br>-укаже на везу еколошких и ширих економских и политичких односа у друштву<br>-даје примере повезаности друштвене структуре, друштвеног | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за Становништво и еколошки проблеми, критички анализира поједине приступе, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице и дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-Критички преиспитује и |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | развоја, друштвених промена и друштвених неједенакости у савременим друштвима | вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног , еколошког и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>-поштује другачије културе, религије и традиције и, препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражава солидарност<br>-Развија критички однос према карактеристикама и проблемима савременог друштвеног живота.<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана заобласт Становништво и еколошки проблеми; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета.<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног , еколошког и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>-поштује другачије културе, религије и традиције и, препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | своје или других друштвених група, активно изражава солидарност |
| **8. Град и насеља** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-описује одлике урбаног начина живота<br>-описује историјски различите услове за настанак градова<br>-дефинише процес урбанизације<br>-описује различите урбане функције градова | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за Град и насеља. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>- анализира урбани аспект друштвеног живота<br>-примењује основне појмове везане за промене урбаног начина живота: субурбанизација, конгломерација, агломерација, слам, рурбанизација, мегалополис, урбани сукоби, глобални град, неополис.<br>-укаже на везу урбаних и ширих економских и политичких односа у друштву<br>-даје примере повезаности друштвене | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Град и насеља , критички анализира поједине приступе у настанку и значај историјских околности у променама у граду и градском начину живота, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-Развија критички однос према карактеристикама и проблемима |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | структуре, друштвеног развоја, друштвених промена и друштвених неједенакости у савременим друштвима | савременог друштвеног живота.<br><br>**Оцена (5)**<br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Град и насеља ; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета.<br>-активно учествује у дискусијама, |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног , еколошког и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>-поштује другачије културе, религије и традиције и, препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражава солидарност |
| **9. Рад и економски аспекти друштва** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-дефинише појам рада и | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за област Рад и | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | поделу рада<br>-опише значај поделе рада за функционисање друштва<br>-опише промене у организацији (индустријске) производње<br>-дефинише појам друштвене репродукције и робно-новчаних односа | економски аспекти друштва. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-уочава и објашњава узроке и последице друштвених појава, промена и процеса рада и сукоба на раду, незапослености, предузетништва<br>-заузима критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља<br>-доводи у везу историјски контекст и развој робно-новчаних односа<br>-анализира различите типове економских (под)система<br>-пореди капиталистички и социјалистички економски (под)систем | Рад и економски аспекти друштва, критички анализира поједине приступе у настанку и значај историјских околности у променама у подели рада, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за различите теорије о структури друштва; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | -даје примере повезаности друштвене структуре, друштвеног развоја, друштвених промена и друштвених неједенакости у савременим друштвима | самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>-критички расуђује, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета. |

| **10. Политика** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-дефинише појам политике и државе<br>-разликује поједине политичке организације<br>-дефинише појам демократије<br>-дефинише људска права и слободе<br>-дефинише појам идеологије | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за политику, политичке организације и институције. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>- дефинише државу и разликује основне елементе државе<br>- дефинише и разликује типове држава, власти и политичких режима<br>- објасни, повеже и уочи разлику између појединих политичких партија<br>- разуме узроке који доводе до промена у функционисању политичког система<br>-разликује врсте политичке културе<br>- разликује врсте идеологија<br>-уочава и објашњава узроке ипоследице друштвених појава, промена и | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Политика, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног , еколошког и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>- поштује другачије културе, религије и традиције и,препознајући могућу |
|---|---|---|---|---|

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | процеса;<br>- описује и критички разматра ефикасност различитих механизама борбе за остваривање и заштиту људских права и других демократских вредности;<br>-заузима критички став према ваљаности ипоузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља | маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражава солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама.<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Политика; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета;<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног , еколошког и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>- поштује другачије културе, религије и традиције и,препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражава солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама.<br>- критички просуђује и промовише идеју општег добра у контексту владавине права, плурализма култура и религија и реализују едукативне и хуманитарне активности које |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | доприносе развоју демократске политичке културе и хуманог друшт-као активни грађанин учествује у осмишљавању и реализацији пројеката са могућим решењима приоритетних друштвених проблема у локалној и широј друштвеној заједници |
| **11. Медији и комуникација** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-дефинише и функције појам масовних медија<br>-описује друштвено-историјске услове за настанак и развој масовних медија<br>-разликује старе и нове медије | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за област Медији и комуникација. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-заузме критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Медији и комуникација. , разуме значај социологије и разликује приступе у социологији , критички анализира поједине приступе у настанку и значај историјских околности у променама у подели рада, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | заштити од дигиталног насиља<br>-анализира различите теорије о медијима | дефиниције<br>Ученик зна да:<br>-изведе научна објашњења и закључке на основу анализе и интерпретације података прикупљених једноставнијим истраживањима медија;<br>-трага за изворима података, процењује њихову релевантност и поузданост,<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Медији и комуникација.; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>Ученик зна да<br>-објасни обележја и повезаност главних савремених друштвених токова, утицај религије, науке, идеологије, нових дигиталних технологија и медија на свакодневни живот.<br>-интерпретира налазе узимајући у обзир карактеристике друштвеног контекста;<br>-користи медије |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | као извор података и спроводи анализу медијског садржаја.<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме медијских интерпретација економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>- критички просуђује и промовише идеју општег добра у контексту владавине права, плурализма култура и религија и реализују едукативне и хуманитарне активности које доприносе развоју демократске политичке културе и хуманог друштва |
| **12. Нације и национализам** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-описује друштвено-историјске околности за настанак | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за нације и национализам. Ученик уочава битно, а у | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Нације и национализам, лако се усмено и |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | напредак. | модерних нација<br>-дефинише појам нације и национализма | ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-заузме критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља<br>-анализира значај национализма у савременом друштву<br>-упореди врсте национализма<br>-уочава и објашњава узроке ипоследице друштвених појава, промена и процеса; | писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Нације и национализам ; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима;<br>показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>- поштује другачије културе, религије и традиције и, препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражава солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама<br>- критички просуђује и промовише идеју општег добра у контексту владавине права, плурализма култура и религија и реализују едукативне и хуманитарне активности које доприносе развоју демократске политичке културе и хуманог друштва<br>-као активни |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | грађанин учествује у осмишљавању и реализацији пројеката са могућим решењима приоритетних друштвених проблема у локалној и широј друштвеној заједници<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, политичког, правног и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења; |
| **13. Религија** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1)<br>добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>- дефинише појам религије<br>- наводи елементе културе и религије<br>- наводи врсте религија и<br>-уочава основне функције религије у друштву | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за област Религија. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br><br>-анализира различите теорије о функцијама религије у друштву<br>-заузме критички став према | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Религија, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>- активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику<br>-уочава и објашњава узроке ипоследице друштвених појава, промена и процеса;<br>-поштује другачије културе, религије и традиције и указује на узајамну повезаност економских, политичких, културних, демографских и других услова при анализи друштвених процеса и промена. | уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за област Религија; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | -поштује другачије културе, религије и традиције и,препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражавају солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама.<br>-критички просуђује и промовише идеју општег добра у контексту владавине права, плурализма култура и религија и реализују едукативне и хуманитарне активности које доприносе развоју демократске политичке културе и хуманог друштва<br>-Критички преиспитује и вреднује проблеме медијских интерпретација економског, културног, политичког, религијског других аспеката друштвеног живота и предлаже решења. |

| **14. Породица** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-дефинише појам, одлике и функције породице<br>-описује разлике између традиционалне и модерне породице | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за тему Породица. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-активно промовише породичне и друштвене вредности и учествује у разним хуманитарним активностима, изражава солидарност са маргинализованим или дискриминисаним друштвеним групама<br>-уочава и објашњава узроке ипоследице друштвених појава, промена и процеса;<br>-поштује другачије културе, религије и традиције и указује на узајамну повезаност економских, политичких, културних, демографских и | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за тему Породица, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима;<br>показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета |
|---|---|---|---|---|

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | других услова при анализи друштвених процеса и промена | **Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за тему Породица; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>Ученик зна да:<br>-критички преиспитује и вреднује проблеме економског, |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | културног, демографског, политичког, правног, урбаног и других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>- поштују другачије културе, религије и традиције и,препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражавају солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама.<br>- иницира, осмишљава и учествује у реализацији активности са циљем превенције и подизања свести младих ради заштите од утицаја различитих девијантних појава и ризичног понашања; |
| **15. Девијантност** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак. | репродукције уз помоћ наставника:<br>-дефинише појам девијантности у друштву<br>-наброји различите облике девијантног понашања и друштвене реакције на девијантно понашање | стању је да објасни наставни садржај везан за област Девијантност.<br>Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника<br>Ученик зна да:<br>-заузме критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља<br>-Објасни узроке настанка, као и последице на појединца, породицу и друштво - криминала, малолетничке делинквенције, алкохолизма, наркоманије и других облика девијантног понашања | примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за област Девијантност, лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествује у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењује свој рад и рад других у тиму<br>-критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима;<br>показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | усвојио основна знања везана за област Девијантност; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>Ученик зна да:<br>-критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног и |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | других аспеката друштвеног живота и предлаже решења;<br>- поштују другачије културе, религије и традиције и,препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражавају солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама.<br>-иницира, осмишљава и учествује у реализацији активности са циљем превенције и подизања свести младих ради заштите од утицаја различитих девијантних појава и ризичног понашања; |
| **16. Млади у савременом друштву** | **Оцена (1)**<br><br>Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за | **Оцена (2)**<br><br>Ученик на нивоу репродукције уз помоћ наставника:<br>-описује положај | **Оцена (3)**<br><br>Ученик самостално репродукује и у стању је да објасни наставни садржај везан за тему Млади у | **Оцена (4)**<br><br>Ученик самостално репродукује, разуме и примењује знање из научених садржаја и појмова везаних за тему |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | сопствени процес учења, нити напредак. | младих у савременом (српском) друштву<br>-указује на специфичне проблеме младих у савременом друштву | савременом друштву. Ученик уочава битно, а у ситуацијама анализе и закључивања захтева помоћ наставника.<br>Ученик зна да:<br>-објасни улогу и проблеме младих у савременом умреженом друштву.<br>- анализира и доводи у међусобну везу друштвене феномене у оквиру економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног и еколошког аспекта друштвеног живота младих у савременој Србији;<br>-заузима критички став према ваљаности и поузданости информација о савременим друштвеним појавама које су доступне у дигиталном и писаном облику и способан је да се заштити од дигиталног насиља | Млади у савременом друштву , лако се усмено и писмено изражава; Уочава битно, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције;<br>-активно учествују у дискусијама, дебатама о савременим друштвеним проблемима у тимском раду уважавајући мишљења других, критички и конструктивно процењују свој рад и рад других у тиму<br>-критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима;<br>показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br><br>**Оцена (5)**<br><br>Ученик је у целини усвојио основна знања везана за за |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | тему Млади у савременом друштву; логички повезује чињенице, знања су на нивоу разумевања и самосталне примене; уочава битно, лако одваја појединачно од целине, самостално закључује на основу датих података, поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, критички расуђује јер решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, лако и брзо изводи закључке и примењује стечена знања у новим околностима; показује интересовање и прави корелацију са научно-наставним садржајима из других друштвених предмета<br>Ученик зна да: Критички преиспитује и вреднује проблеме економског, културног, демографског, политичког, правног, урбаног и других аспеката |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | друштвеног живота и предлаже решења;<br>-поштују другачије културе, религије и традиције и, препознајући могућу маргинализацију или дискриминацију своје или других друштвених група, активно изражавају солидарност са њима учествујући у хуманитарним активностима и културним манифестацијама.<br>- иницира, осмишљава и учествује у реализацији активности са циљем превенције и подизања свести младих ради заштите од утицаја различитих девијантних појава и ризичног понашања; |

наставници предмета Социологија, Будимир Рондовић и Тамара Бакић